

Okno do historie - Husité a jejich slavné vítězství u Ústí nad Labem

armyweb.cz/clanek/okno-do-historie-husite-a-jejich-slavne-vitezstvi-u-usti-nad-labem

Jan Tinterov - historie válek

04. 05. 2023

kategorie: Vojenská historie

2 komentáře

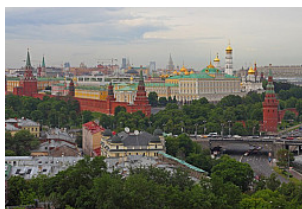
+ Přidat na
Seznam.cz

Dne 16. června 1426 došlo u města Ústí nad Labem k jedné z nejkrvavějších bitev husitských válek. Byla to bitva, ve které poprvé zazářila hvězda duchovního správce a vojevůdce táboritů, Prokopa Holého.

V květnu téhož roku svolal král Zikmund říšský sněm do Norimberku, aby se zde dohodla třetí křížová výprava do Čech. Avšak král Zikmund na sněm nepřišel, neboť tvrdil, že je nemocen ischiásem. Pravděpodobně se poučil z předchozích nezdarů a nehodlal riskovat další porážku ve třetí křížové výpravě. Sněm byl svolán pouze proto, aby vyhověl papežovi a aby se na něm našel jiný vůdce výpravy, který by si místo Zikmunda spálil ruce. Sněm zvolil hned dva muže jako vůdce výpravy. Prvním byl Albrecht Habsburský, který měl přivést vojsko z jihu, a druhým byl saský vévoda Fridrich Bojovný, který měl napadnout Čechy ze severu. Nic ale nešlo podle plánu. Poláci a Slezané se odmítli výpravy zúčastnit hned na začátku a ani Němcům se moc nechtělo bojovat, spíše se věnovali vnitřním sporům. Když se v Německu vylodil dánský král se svým vojskem, aby se připojil k výpravě, a viděl, že nikdo nechce bojovat, nalodil své muže zpět na lodě a vrátil se domů. Výprava se formovala pomalu a iniciativu tedy převzali Češi.

Foto: Vyobrazení bitvy u Ústí (Věnceslav Černý) | Wikimedia Commons / CC BY-SA 3.0

Psali jsme: Během 2. světové války byl Kreml proti leteckému bombardování chráněn důmyslným maskováním

V roce 1426 se husitské houfy sjednotily v Mladé Boleslavi a vytvořily velké vojsko, které posílil litevský kníže Zikmund Korybutovič se svými Poláky a Litevci. Na společném jednání

se husité dohodli, že vyčistí severní Čechy od nepřátelských posádek, které držely některá česká města na severu. Tyto města sloužila nepřátelům Čech jako předsunutá základny během křížových výprav a většinou byly obývány Němci. Husity zejména trápilo město Ústí nad Labem, kde sídlila silná saská posádka, která představovala pro kališníky ze Žatce a Loun trvalé nebezpečí.

Jakoubek z Vřesovic, hejtman žatecko-lounského svazu, oblehl jako první město v květnu, a k němu se brzy připojili táborité a sirotci. V červnu se k husitům připojili Pražané se Zikmundem Korybutovičem. Překvapivě se dokonce někteří čeští katoličtí páni přidali k husitům, což bylo pro křížáky velký šok, protože počítali s pomocí české šlechty. U Ústí nad Labem se nakonec sešlo vojsko 25 000 dobře vycvičených českých vojáků, kteří získali zkušenosti během předchozích válek. Ty časy, kdy sedláci s cepy bojovali o holou existenci národa, byly pryč.

Saský vévoda Fridrich reagoval na spojení husitských houfů s litevským knížetem Zikmundem Korybutovičem a jeho vojskem v Mladé Boleslavi na jaře 1426. Shromáždil veškeré dostupné vojsko a okamžitě vyrazil k Ústí, aby ho vysvobodil z obklíčení. Křížáci, tvořící početnou sílu rytířů ze Saska a Míšeňska, odhadovanou na 30 až 70 tisíc, měli za cíl zničit husity a ukončit tak jejich protikatolické aktivity.

Čeští husité, kteří byli dobře vycvičení a na předchozích válečných střetech získali cenné zkušenosti, se rozhodli bojovat za své věroučné ideály. Po obléhání Ústí se husitské vojsko rozhodlo postavit vozovou hradbu na návrší Na Běhání. Tuto pozici bránili 15. června 1426, když se dozvěděli o příchodu křížáků.

Psali jsme: Bicykly britských výsadkářů byly užitečné – sloužily v Normandii i u Arnhemu

Následujícího dne se obě strany začaly připravovat na bitvu, ale husité navrhli odložit boj na příští den kvůli neděli a tvrdili, že nechtějí v tento den prolévat krev. Navíc navrhli, aby se obě strany zavázaly brát zajatce do zajetí. Němci oba návrhy odmítli, což se jim později velmi vymstilo.

Byl červen a slunce nemilosrdně pálilo. Němci se v brnění pekli jako maso v troubě, a proto odmítli nadále s kacíři jednat a začali se formovat k útoku. Krátce před polednem začal nepřítel útočit a německá jízda se rozjela proti vozové hradbě do kopce. Na vrchu Na Běhání je čekala sešikovaná vozová hradba, která je uvítala smrtící střelbou z houfnic a tarasnic. Kronikáři zaznamenali, že husitská střelba dělala v řadách německých rytířů krvavé cesty a průchody. Vzduch byl plný střelného prachu a výkalů umírajících. Slyšel se smrtelný chrapot zabíjených Němců a vzteklé nadávky českých bojovníků.

Německé rytíře tato jatka ale nezastavila, a tak statečně pokračovali v útoku až k vozové hradbě. Němci byli poučeni z předchozích bitev a proto měli první řady vybavené sekerami, aby mohli odstranit řetězy, kterými husité spojili své vozy k sobě. Češi z vozů se snažili Němce vztekle zabíjet po hlavách a střílet po nich z kuší, ale německá taktika měla nakonec úspěch. Rytíři se jim podařilo několik vozů porazit za cenu velkých ztrát. V německém vojsku zazněl vítězný pokřik a do vzniklé mezery se začaly valit stovky a tisíce křičících Němců. Vítězství bylo jejich, konečně se dostali těm kacířům na kobytku!

Němci měli smůlu, když nevěděli, že české vojsko bylo dobře vyzbrojené a početné, takže si mohlo dovolit postavit dvojitou vozovou hradbu. První obranný kruh byl následován druhým, který byl stejně silně ozbrojený jako ten první. Husité měli velké množství houfnic a tarasnic a pravděpodobně to byl jejich plán, aby Němce lákali do pastí. Mezi dvěma vozovými hradbami se Němci ocitli v ohni

z obou stran a byli tak téměř úplně vyhlazeni. První rytíři ztratili nervy a začali prchat, což vyvolalo paniku mezi celým vojskem. V té chvíli nastal správný okamžik pro českou a polskou jízdu, která čekala na svůj čas. Mezi vozy se objevily mezery a z nich vyskočili čeští a polští jezdci. Německé vojsko bylo poraženo a uteklo, čímž nabídlo Čechům svá záda. Čeští pěšáci se také zapojili do boje a neúprosně kosili nepřátele. Němečtí šlechtici se ukázali být velmi stateční a kryli ústup ostatních, obětovali se. Avšak husité v této fázi nebrali zajatce a nezajímalo je, zda zahynou prostí lidé nebo šlechtici. Výkupné pro ně nebylo důležité, protože sirotci na začátku bitvy prohlásili, že zajatce neberou, a ostatní se museli přizpůsobit. Díky tomu německá šlechta utrpěla obrovské ztráty, největší v celé husitské válce. Husité pronásledovali utečence až k německé hranici, a mnoho rytířů zemřelo na útěku vysílením nebo se vyskytly případy, kdy se vyskytli problémy s jejich zbrojí. Zajato bylo jen několik železných pánů, kteří byli uchvázeni kališnickou šlechtou. Zbytek buď zemřel nebo uprchl.

Odhady počtu mrtvých Němců se různí. Nejčastěji se uvádí tři čísla: 4 000, 6 000 a dokonce až 12 000. Většinou se jednalo o šlechtice, z toho 14 hrabat a baronů. České ztráty byly minimální. Některé zdroje hovoří o pouhých 30 mrtvých husitech, nejvyšší odhad však nepřesáhl stovku.

Vojenská posádka opustila Ústí nad Labem již během bitvy, aby se připojila k křižáckému vojsku, a město tak zůstalo po prohrané bitvě bez ochrany. Husité vzali jeho hradby útokem a okamžitě je dobyli. Německé obyvatelstvo bylo vyhlazeno a město vypáleno. Škody způsobené pleněním byly natolik rozsáhlé, že město muselo být kompletně znovu vystavěno a osídleno českými obyvateli.

Zdroj: historie válek

Autor: Jan Tinterov - historie válek

Komentáře

Přispívat do diskuze a hlasovat pro vybrané komentáře mohou jen registrovaní. Prosíme, zaregistrujte se nebo se přihlašte!

Vaclav Flek

---

05. 05. 2023, 22:56

Nevím, zda jsme o tech husitských válkách dobře informováni. Myslím, že v nás přetrvává mnoho stereotypu ze školních let, spojených s překvapivou nechutí nebo neschopností přijímat nová fakta a kriticky je analyzovat. Například rozšířená představa o tom, že dobře vyzbrojení a do železa zakutí krizáci byli opakovaně poraženi mnohem slabší otrhanou skupinou (nechci ani napsat armádou) selských bojovníků, se sice hezky vyjímá ve Vavrových filmech, ale neobstojí v konfrontaci s realitou. Myslím, že příčin porážek krizáckých vojsk je více, mě napadají hned dvě :

1) Krizácká vojska představovala v podstatě námezdní armádu (ten kriz byl pouze bezvýznamný symbol), která bojovala podle svých pravidel, tedy pouze po dobu, za kterou dostala zapláceno. Pokud během této doby nedošlo k rozhodující bitvě a na další zold již nebyly peníze, krizácká vojska se prostě rozcházela, ovšem neda se říci, že by "prchala".

2) Počty krizáckých vojsk byly ve skutečnosti mnohem menší, dokonce menší, než počty husitských vojsk. K zaměně došlo asi tím, že mnozí šlechtici měli při svolání pod svými korouhvemi postavit své ozbrojené družiny (glevy), ovšem mnozí se z této povinnosti rádeji vyplatili. V důsledku tak měl svolavatel výpravy na papíře, či spíše pergamentu, mnoho předpokladaných korouhví, ale ve skutečnosti šlo o pouhý zlomek očekávaného počtu.

Tech příčin je zřejmě více. Já sám s je netroufám analyzovat, ale mám za to, že s klasickým středověkým dějepisem zde asi nevystácíme.

Veritas vincit

---

05. 05. 2023, 10:02

Pěkné čtení. 👍

... a v Čechách "slavná" "koministická" lůza loupeživých husitů zvítězila a uvrhla Země koruny české do několika staletí bídy a izolace. Vůdce největších vrahů a loupežníků v historii české má veliké památníky nejen na Vítkově, ale po celé zemi.

Proti husitským vrahům a loupežníkům byli Banderovci v počtu lidských obětí a vyrabovaných obcí jako napudrované růžolící dětičky, pěstující křehké orchideje. 😬

Přispívat do diskuze a hlasovat pro vybrané komentáře mohou jen registrovaní. Prosíme, zaregistrujte se nebo se přihlašte!